

พยาบาลกับการแก้ปัญหาสุขภาพของผู้ป่วย

ด้วยเหตุที่ในสังคมปัจจุบัน พยาบาลต้องสัมผัสกับผู้ป่วยหลากหลายสถานที่ หลากหลายวัฒนธรรม และหลากหลายภูมิปัญญาท้องถิ่น การคิดแบบมีวิจารณญาณและการตัดสินใจให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำความรู้ทางด้านทฤษฎีและประสบการณ์ต่าง ๆ มาประสมประสานกับด้านคุณธรรมจริยธรรม และไม่ขัดแย้งต่อหลากหลายวัฒนธรรมหรือไม่ขัดแย้งต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นมากนัก แล้วนำวิธีการต่าง ๆ มาประยุกต์ให้การพยาบาลได้อย่างเหมาะสมซึ่งจะส่งผลเอื้ออำนวยให้ทั้งพยาบาลและผู้ป่วยได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน และเข้าใจซึ่งกันและกันได้มากขึ้น ดังนั้นการให้การพยาบาลกับการแก้ปัญหาสุขภาพของผู้ป่วยจึงหมายถึง การให้การดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยโดยคำนึงถึงความเชื่อ ค่านิยมและแนวทางปฏิบัติของแต่ละสังคมวัฒนธรรมด้วย โดยไลนิงเกอร์ (Leininger, 1991) ได้ชื่อว่าเป็นต้นแบบของการพยาบาลต่างวัฒนธรรม (Transcultural Nursing) และได้ตั้งทฤษฎี Cultural ขึ้นบนพื้นฐานของความเชื่อดังกล่าว รวมทั้งมีการสังเกตพฤติกรรมการดูแลในคนเชื้อชาติต่าง ๆ แล้วพบว่า พฤติกรรม และเทคนิคการดูแลนั้นจะมีทั้งลักษณะเฉพาะตามแบบแผนของสังคมในวัฒนธรรมนั้น ๆ ในสังคมปัจจุบันจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่พยาบาลทุกคนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของความแตกต่างทางวัฒนธรรม รวมทั้งความแตกต่างของภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการให้การดูแลผู้ป่วยต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนงานและปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

แนวคิดและข้อเสนอแนะ

ในความคิดเห็นของผู้เขียน การอพยพเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของกลุ่มคนในภาคหนึ่งไปยังอีกภาคหนึ่ง เช่นจากภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาสู่ภาคกลาง ด้วยเหตุผลใด ๆ ก็ตามเช่น ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ หรือจากเหตุผลอื่น ๆ นั้น ย่อมส่งผลให้เกิดการหลากหลายของวัฒนธรรมและหลากหลายภูมิปัญญาท้องถิ่นได้เช่นกัน ดังนั้นการนำเอาแนวคิดเกี่ยวกับ Transcultural Nursing ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งของการพยาบาลที่มุ่งเน้นถึงการศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมการดูแล และให้การพยาบาลผู้ป่วยที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกันภูมิปัญญาท้องถิ่นแตกต่างกัน โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้ปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างสมบูรณ์สอดคล้องกับความต้องการของผู้ป่วย และสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของเชื้อชาติวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น ๆ ผนวกกับทัศนะของผู้เขียนโดยขอเสนอแนวทางปฏิบัติดังนี้

1. พยาบาลทุกคนควรต้องปรับเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยมของตนเองให้รู้จักเคารพและเชื่อมั่นในวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองว่ามีคุณค่า และมีศักยภาพเพียงพอต่อการที่จะช่วยให้ประชาชนชาวไทยทุกคนมีสุขภาพร่างกายดีและสุขภาพจิตดี สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขได้

2. พยาบาลทุกคนต้องรู้จักวิเคราะห์ปัญหาของสังคมไทยในลักษณะภาพรวมอย่างเป็นระบบและมีความเชื่อมโยงอย่างสมบูรณ์ สามารถแก้ปัญหาได้ตรงประเด็น

3. พยาบาลทุกคนต้องรู้จักใช้ทรัพยากรบุคคลและภูมิปัญญาของชุมชนนั้น ๆ เป็นหลัก โดยปฏิบัติในลักษณะของการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกันกับชุมชน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเคารพและการให้เกียรติต่อภูมิปัญญาของบรรพบุรุษในชุมชนนั้น ๆ

4. เมื่อการแก้ปัญหาโดยใช้ความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้จนประสบความสำเร็จในชุมชนใด ๆ ก็ตาม พยาบาลจะต้องทำหน้าที่เป็นตัวแทนของแหล่งบันทึกความทรงจำและประสบการณ์พร้อมที่จะเป็นสะพานในการถ่ายทอดหรือเชื่อมประสบการณ์นั้นไปสู่ชุมชนอื่น ๆ ต่อไป เพื่อขยายผลของการพัฒนาให้กว้างออกไป

5. ขั้นสุดท้ายของการปฏิบัติคือการพัฒนาและปรับปรุงตัวเราเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อพัฒนาตนเองและเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ป่วยและชุมชนอื่น ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2542) ที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และกระตุ้นให้ประชาชนมีพฤติกรรมสุขภาพในการดูแลตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเพื่อนำไปสู่การมีสุขภาพดีถ้วนหน้าในปีพุทธศักราช 2543

จะเห็นได้ว่า สังคม กับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นของคู่กัน วิวัฒนาการไปด้วยกัน สังคมไม่อาจดำรงอยู่ได้ ถ้าคนในสังคมนั้นมีการดำรงชีวิตอยู่ภายใต้สุขภาพที่ไม่สมบูรณ์แข็งแรง คนเราจะมีสุขภาพดีหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับความสมดุลระหว่างมนุษย์ (กาย - ใจ) กับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งการเจ็บป่วยมิใช่จะเกิดจากการได้รับเชื้อโรคจากภายนอกเพียงด้านเดียวเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับความแข็งแรงของร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบภูมิคุ้มกันโรคที่เปรียบเสมือนระบบป้องกันภัยของร่างกายส่วน ความรุนแรงของโรคและการหายของโรคนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยส่งเสริมได้แก่ ความเชื่อ ค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้สะสมกันต่อ ๆ มาจากบรรพบุรุษนั้น ๆ ซึ่งถ้าได้ปรุงแต่งเสริมให้มีพฤติกรรมที่ดีและเหมาะสมก็จะทำให้ทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดีตลอดไปได้

บรรณานุกรม

1. กาญจนา แก้วเทพ. (2538). การพัฒนาแนววัฒนธรรมชุมชนโดยถือมนุษย์เป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพมหานคร : มายพลับลิชซิ่ง.
2. นายศรี สุพรศิลป์ชัย. (2541). การสืบสานวัฒนธรรมไทยเพื่อสุขภาพสังคม. (เอกสารประกอบคำสอน). กรุงเทพมหานคร : คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
3. เชิดชาย เหล่าหล้า. (2523). สังคมวิทยาชนบท. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษรสาสน์.
4. ประเวศ วะสี. (2537, พฤศจิกายน). “วัฒนธรรมกับการพัฒนา”, วารสารสาธารณสุขมูลฐาน. 10 (2) : 21 - 30.
5. ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
6. สำนักนโยบายและแผนสาธารณสุข. (2540). สถิติสาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
7. Andrews, M. & Boylej. (1995). Transcultural concepts in nursing care. Philadelphia : Lippincott.
8. Leininger, M (1991). Cultural Care Diversity and University : A Theory of nursing. NY : National League for nursing.
9. Kanitsaki. O. (1994). Access of people of non - english speaking background to public hospital services and care in victoria melbourne : Transcultural health care council Inc.
10. World health organization. (1969) Research in health education report of a who scientific group. Wld. Hlth. Ore. Tech. Sep. Ser. 432 : Geneva.

ทน

มูลนิธิโรงพยาบาลกลาง

ทุน มูลนิธิโรงพยาบาลกลาง

	จำนวนเงิน	
1. ทุน แสวง เนตรายน	10,000.-	บาท
2. ทุน ชาวศาลเจ้าพ่อเสือ	110,500.-	"
3. ทุน เพ็ญผล ทิพย์ปัญญา	33,576.35	"
4. ทุน ถนอมศรี เอกชัยชาญเวช	2,000.-	"
5. ทุน ปรีดี เจริญผล	10,000.-	"
6. ทุน สัมเชื้อ ขวบูรณ์	2,000.-	"
7. ทุน พ.ท. นิตย์ เวชวิศิษฎ์	1,000.-	"
8. ทุน หลวงประธานคดีศาสตร์	2,000.-	"
9. ทุน พ.ญ. นวลนาถ หล่อเลิศวิทย์	1,000.-	"
10. ทุน น.พ. นิยม ต๋อวงศ์	1,000.-	"
11. ทุน น.พ. ถวิล เรศานนท์	1,000.-	"
12. ทุน น.พ. ประเสริฐ - อรอนงค์ นุดกุล	501,000.-	"
13. ทุน น.พ. ประกิต นุดกุล	1,000.-	"
14. ทุน น.พ. วันชาติ - พ.ญ. ประไพพรรณ ศุภจัตุรัส	1,000.-	"
15. ทุน พ.ญ. สุนันท์ จารุวัฒน์	1,000.-	"
16. ทุน น.พ. อติสร นรเศรษฐกุล	1,000.-	"
17. ทุน น.พ. กำธร ตันติเสวี	6,000.-	"
18. ทุน น.พ. สุธี ลิ้มอักษร	1,000.-	"
19. ทุน คุณเลิศ - คุณทองเปลว ศัตร์ฐิติ	51,000.-	"
20. ทุน พ.ญ. ปราณี - บัญชา บุญยะพุกกะณะ	1,000.-	"
21. ทุน คุณวรรณวิภา พलगูร	1,000.-	"
22. ทุน น.พ. ชิดเชื้อ เศรษฐบุตร	1,000.-	"
23. ทุน น.พ. วีรศักดิ์ วัชรชาติย์	1,000.-	"
24. ทุน น.พ. ประสิทธิ์ กั่นกา	1,000.-	"
25. ทุน น.พ. มนตรี สัจจินานนท์	1,000.-	"
26. ทุน ดร. ชุน - เจริญ ศรียาภัย	51,000.-	"
27. ทุน น.พ. วีระภาส - คุณประทีน ภูมิมะภูติ	1,000.-	"
28. ทุน คุณสถาพร บุญเกต	1,000.-	"
29. ทุน น.พ. ประทีป สุขสมบัติ	1,000.-	"
30. ทุน ม.ล. เต๋อ สนิทวงศ์	1,000.-	"